

Een geheugen opfrisser over het verleden van de nieuwe meer

Vóór de drooglegging van de Haarlemmermeer in 1850 bestond de Nieuwe Meer uit een grote samenvormige veenkreek, die eindigde in de Schinkel. De Schinkel was een van de wateringen van Amsterdam. Langs beide oevers bestond het land uit weiland en slootjes.

Net voor de 2e wereldoorlog stond er aan een tochtsloot in het weiland de Riekermol. Deze watermolen zorgde voor de beheersing van het water in het omliggende weiland. Langs de noordoever liep het Jaagpad met als bijzondere bebouwing café Opoe. Het jaagpad dankt zijn naam aan het feit dat het werd gebruikt om schuiten

In de tijd rond de oorlog werd het gebied veel bezocht door recreanten op de fiets en op de Nieuwe Meer werd vaak gezeild, vooral na de oorlog kon het heel druk zijn op het water.

In de jaren 50 is het meer uitgegraven en verbreed. Het zand was nodig om de weilanden in nieuw west op te hogen vanwege de uitbreiding van de stad Amsterdam. Hierdoor verdween een flink stuk van het Jaagpad, café Opoe en de Riekermol. Deze actie werd toentertijd gezien als een grote aanslag op het landschappelijk karakter aan de rand van Amsterdam.

Wat aan de noordkant overbleef was een kale vlakte met een laag zand. De zuidoevers zijn veel ouder en bestaan nog steeds uit veenweiden en moerasland (weilanden Meerzicht en Oeverlanden reservaat).

Het kale stuk werd lange tijd met rust gelaten en hierop ontwikkelde zich een complexe leefsituatie voor veel soorten dieren en planten, de basis voor de huidige Noordelijke Oeverlanden!

Het Nieuwe Meer-gebied werd in het verleden vaker bedreigd door allerlei vormen van bebouwing en/of grote landschappelijke ingrepen. In de jaren 20 wilde de gemeente Amsterdam het Nieuwe Meer in tweeën splitsen door de bouw van een sluizencomplex. Dit plan is niet doorgevoerd na actie van natuurbeschermers. In de jaren 80 is woningbouw de volgende aanslag op het recreatiegebied, want het gebied werd nog

steeds veel gebruikt door recreanten.

In deze tijd is de actiegroep De Oeverlanden Blijven opgericht en boekte succes met hulp van o.a. de provincie Noord-Holland en enkele raadsleden zodat de bouwplannen werden stopgezet. Uniek in de geschiedenis van actiegroepen is het feit dat de actiegroep en vereniging werd en een plan maakte. Ook werden allerlei activiteiten ontwikkeld om de Oeverlanden te kunnen blijven beschermen. Een belangrijk onderdeel wat daarvan is overgebleven is ons veldwerkprogramma voor scholieren, dat momenteel wordt uitgevoerd i.s.m. Stichting Veldstudie Hei- en Boecop.

Een van de doelen van de vereniging is om de Noordelijke Oeverlanden en haar omgeving te beschermen door o.a. ecologisch beheer in te voeren. Deze vorm van beheer was een waarborg voor het behoud van de toen al aanwezige grote variatie aan planten en dieren. Dit beheer wordt nog steeds toegepast en heeft als voorbeeld gediend voor vele projecten in en om Amsterdam.

De vereniging helpt het stadsdeel d.m.v. vrijwilligers het beheer uit te voeren. Het is het stadsdeel nog steeds niet volledig gelukt om het gebied op een reguliere manier door betaalde medewerkers te beheren.

De Oeverlanden worden beschermd door een bestemmingsplan en sinds vorig jaar is het recreatiegebied ingericht met strandjes en allerlei sportmogelijkheden voor met name kinderen. De natuurlijke uitstraling heeft het behouden. Ook loopt er parallel aan de Oude Haagseweg een ecologische verbindingzone, die het Haarlemmermeerringvaart 'gebied' met het Cristoffel Plantijnpad 'gebied' zou moeten verbinden. Dit allemaal volgens bestaande plannen. Zoals u kunt lezen in deze Oever zijn er allerlei nieuwe bedreigingen in de toekomst en weer zullen we proberen deze zoveel mogelijk tegen te houden. Maar onze vereniging is ook realistisch en probeert mee te denken om met alternatieven te kunnen komen.

Tello Neckheim